

SYMPOSIUM:

NÅR UNGE ER DOBBELT BELASTEDE OG HAR BRUG FOR HJÆLP

7. Juni 2019

ALLIANCEN

**UNGE MED
DOBBELTDIAGNOSE**

 SPUK

PIHL INKLUSIVE

 helsefonden

Program

1. Alliancen og hvem er de unge

v/Susanne Pihl Hansen og Peter Jensen

2. De unges erfaringer med psykiatri, rusmidler og hjælpesystemerne

Interviews af unge

3. Forældrenes erfaringer med psykiatri, rusmidler og hjælpesystemerne

Erfaringer fra Alliancens forældrepanel

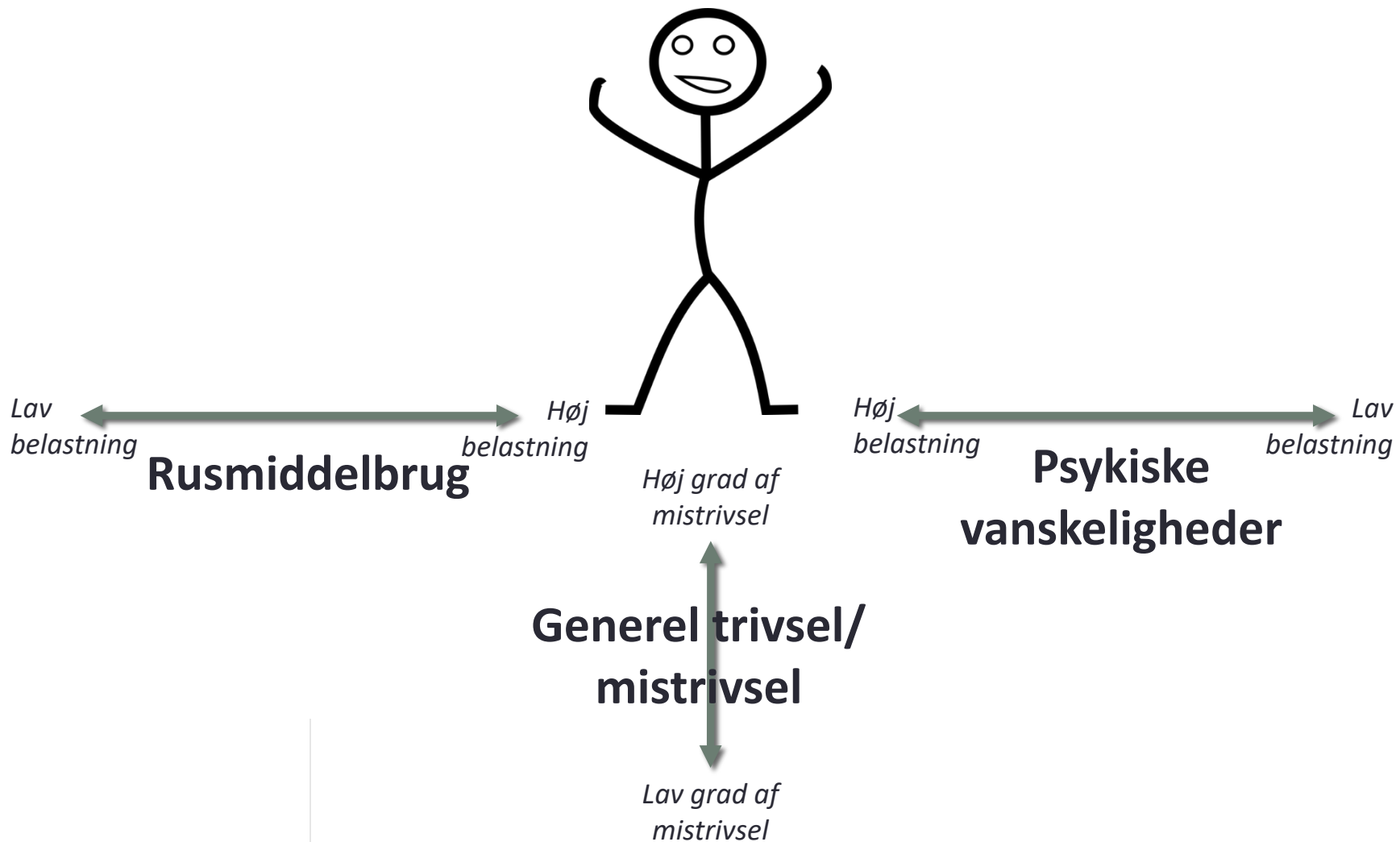
4. Spørgsmål og dialog

HVEM ER DE UNGE ?

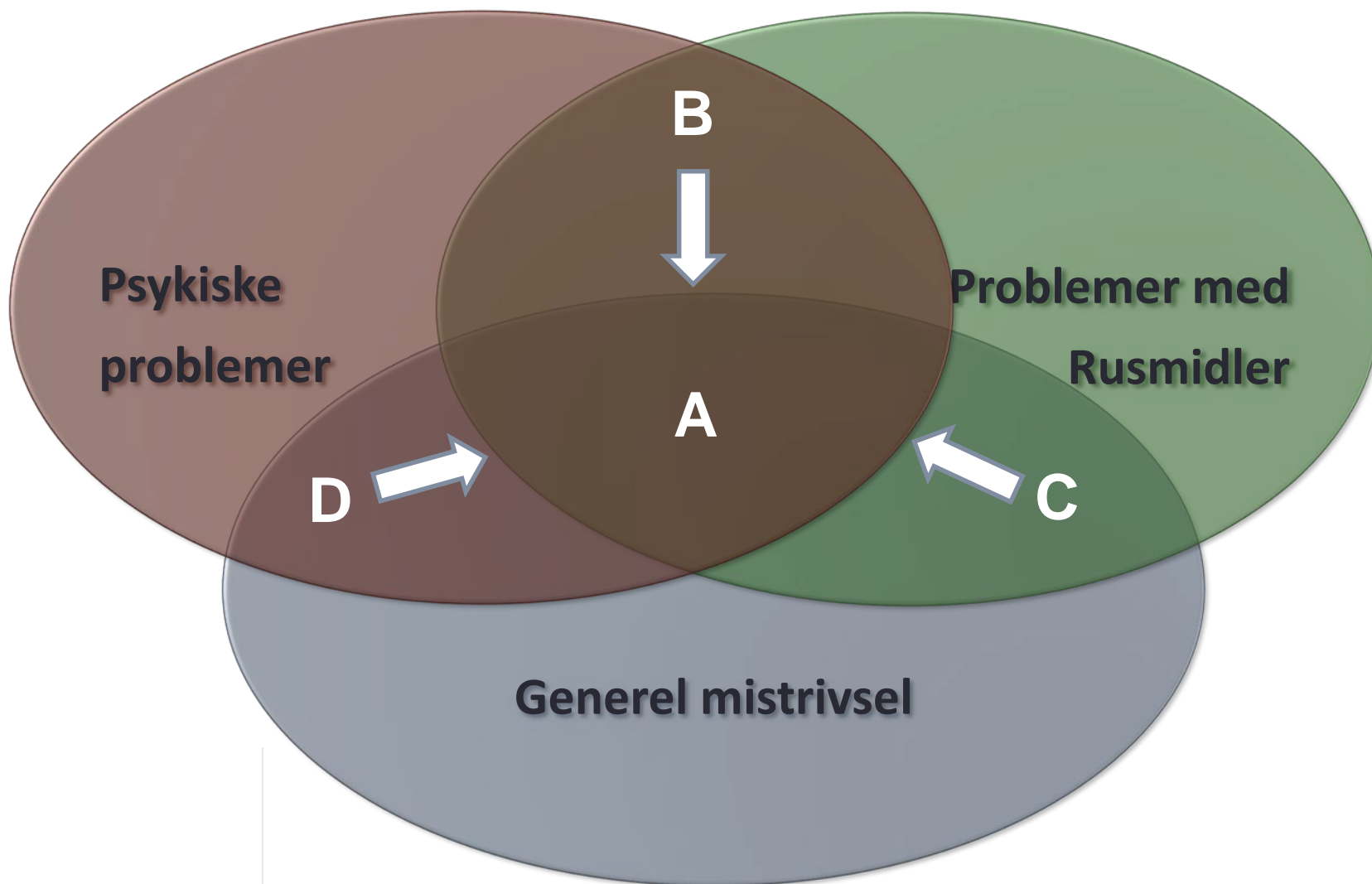
Definition: "Unge med dobbeltdiagnose"

- **Unge, der (mis)bruger rusmidler og samtidig har psykiske vanskeligheder (dobbeltproblematik)**
 - uden at disse unge nødvendigvis har fået stillet psykiatriske diagnoser på deres misbrug og deres psykiske vanskeligheder af en relevant fagperson.
- **Unge, der oplever at have behov for hjælp i flere hjælpesystemer samtidig**
 - typisk (kommunal) social misbrugsbehandling og (regional) psykiatrisk behandling.
- **Unge, der qua deres alder og livssituation, ofte fordrer en særlig ungetilgang af hjælpesystemerne**
 - Unge befinder sig typisk i en særlig livssituation/overgangsfase, hvor de er i gang med at blive voksne, med alt hvad deraf følger af ansvar, forpligtelser, rettigheder osv., hvilket på en række punkter kræver en lidt anden tilgang end arbejdet med voksne. (Unge forstås her som unge under 25 år, med en nedre pragmatisk grænse på 12-13 år)

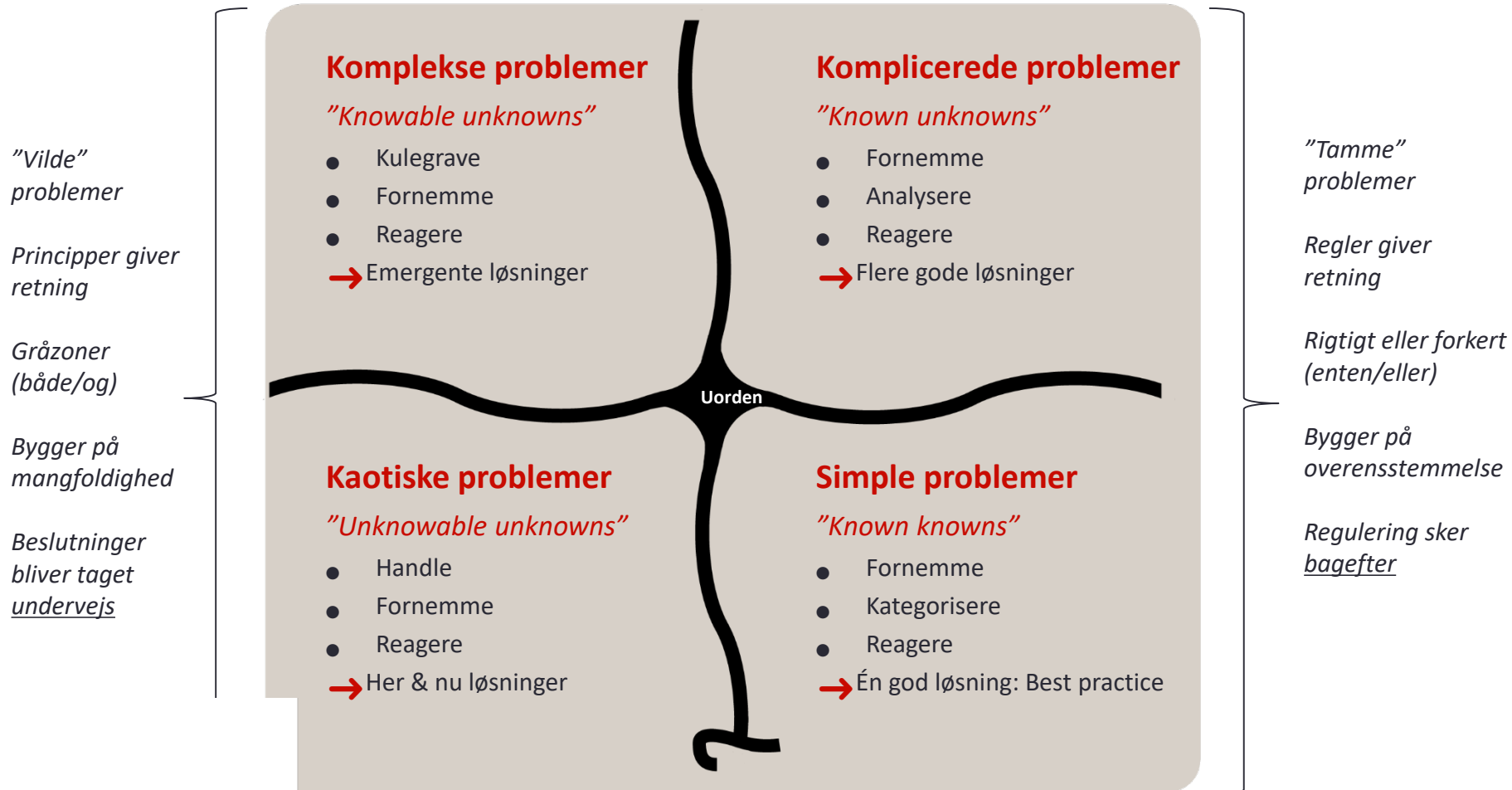
Målgruppe, set ift. belastningsgrader

Målgruppen

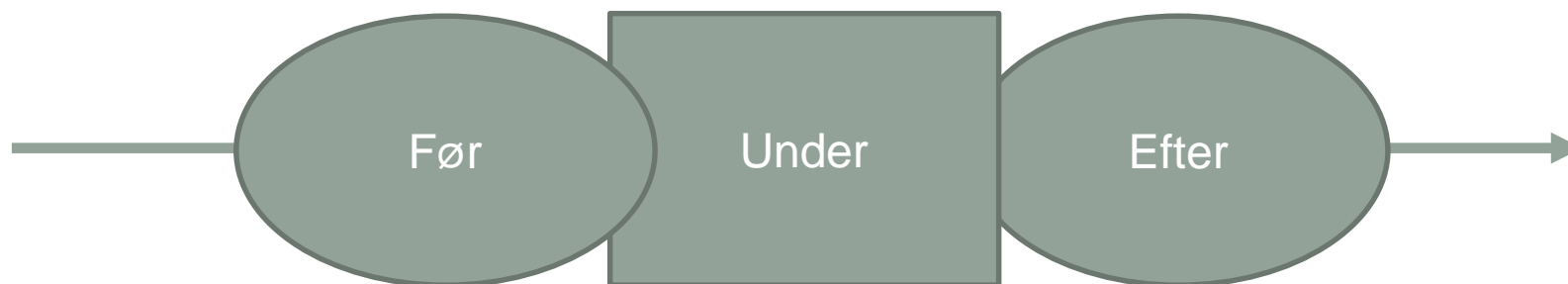
Problemforståelse

Hvor mange taler vi om?

- Tal følger på dagen...

En tidslinje – før, under og efter behandlingsindsatsen

Problemer og vanskeligheder både før, under og efter, men hvad er det særlige for unge med dobbeltdiagnose/dobbelbelastning?

Hvad er problemet?

- Der mangler et blik for det særlige ved at være ung
 - Herunder at de unge ofte har forældre, søskende eller andet netværk, der skal inddrages
- De unge har brug for indsatser fra to (og ofte flere) systemer/søjler – samtidig!!!
 - Søjlerne er placeret i forskellige organisatoriske strukturer (region og kommune) med adskilte økonomier, forskellige fagligheder, forskellige faghierarkier og ikke altid samstemmende vidensidealer.
- Det er helt afgørende for behandlingsresultatet, at indsatserne foregår koordineret
 - Reelt samarbejde er en nødvendighed
- Og at de unge – og deres forældre – bliver mødt ”ordentligt”
 - Hjælpesystemerne skal tilpasses de unges behov – og ikke omvendt

DE UNGE

Spørgsmål til publikum

Hvad oplever/oplevede de unge som det største problem i mødet med hjælpesystemerne?

- A. At skaffe penge nok til stoffer/"selvmedicinering"
- B. At få mad og almindelig omsorg
- C. At få samtidig hjælp fra flere hjælpesystemer på én gang

Hvad oplevede de unge som den største hjælp, da de havde kontakt med hjælpesystemerne?

- A. At få en diagnose, så de endelig kunne forstå hvorfor de havde det, som de havde det
- B. At blive mødt med hjertet af en fagperson, der gjorde noget ud over det sædvanlige
- C. At blive mødt med krav og konsekvens

Interview

Hvad oplevede I som det største problem, i jeres møde med hjælpesystemet?

- Det var svært at få hjælp i systemerne, når man samtidig har problemer med både misbrug af hash/stoffer/alkohol og psykiske problemer
- Det sociale system snakker ikke godt nok sammen med det psykiatriske system – og er i øvrigt vildt langsommeligt
- Det kan være svært at få hjælp – man skal være syg på den rigtige måde
- Nogle gange valgte psykiatrien at overse eller i hvert fald ikke at forholde sig til misbruget, og hvordan det virkede ind på ens psykiske (mis)trivsel – og omvendt
- Man skal passe ind i systemets kasser – og ikke omvendt

Interview

Hvad oplevede I som den største hjælp i jeres møde med hjælpesystemet?

- At blive mødt som person – og ikke som en misbruger med en psykiatrisk diagnose
- At møde en fagperson, der gør en forskel og noget ud over det sædvanlige

Hvad er de bedste spørgsmål, I er blevet mødt af i ”systemerne”?

- At blive mødt med almindelige spørgsmål, dvs. blive mødt værdigt som et menneske

Interview

Hvad oplever I som den største udfordring, nu hvor I ikke længere har (særlig meget) kontakt med hjælpesystemet?

- Man hænger på diagnoserne
- Alle burde have en "Lene": Det er hårdt at starte op i nye fællesskaber – man har brug for nogen at støtte sig op ad

FORÆLDRENE

Hvad oplever forældrene som det største problem i mødet med hjælpesystemerne?

- At der ikke blev lyttet til dem og til barnet/den unge
- At de selv skulle skaffe viden om og koordinere de forskellige indsatser
- At selv når den unge fik hjælp, var der stort set aldrig nogen hjælp til resten af familien

Oplevelsen af ikke at blive hørt

- *”Allerede meget tidligt vidste vi, at der var noget, der var anderledes, men alle [fx skolen /red.] mente bare, at det var, fordi han var højt begavet. Og så gik vi med den – det var jo dét, vi ønskede.”*
- *”Min søn havde en virkelig dårlig skolegang. Han blev diagnosticeret som 9-årig, men alligevel fik han flere skoletilbud, hvor han overhovedet ikke var målgruppen.”*
- *”Vi oplevede, at vores søns oplevelse af at være anderledes ikke blev taget alvorligt – sikkert i bedste mening, fordi man ikke ville stigmatisere ham unødigt, men det havde modsat effekt, fordi han så følte sig endnu mere forkert”*
- *”Når noget ikke virker, bliver det ikke taget alvorligt nok. Og når noget så virker, bliver det heller ikke taget alvorligt nok: Så skal man i systemets logik ”videre” (fx i gang med uddannelse, eller have ekstra timer i aktiveringen). Der er ikke plads til ‘Giv tid’”*
- *”Efter lang udredning i psykiatrien, kunne han alligevel ikke få en diagnose, fordi han havde røget hash – men det havde de vidst hele tiden!!!?”*

Manglende samarbejde og koordination

➔ forældre bliver tovholder/koordinator

- *”Samarbejdet mellem psykiatri og rusmiddelbehandling er svært – jeg synes faktisk ikke, at det eksisterer”*
- *”Hvis ikke jeg koordinerede, blev indsatserne ikke koordineret, og det er svært, når man også har et arbejde at passe”*
- *”Hvis ikke jeg havde taget initiativ til, at der blev afholdt netværksmøde, hvor alle var til stede, skete det ikke”*

Diagnosticering – og hvad så?

- *”Vi ville gerne have haft diagnosen tidligere. Men da der ikke kom hjælp i forlængelse af diagnosticeringen, oplevede hun sig ”dobbelt-mærkelig”. Og vi andre anede ikke, hvad vi skulle gøre”*

Ingen hjælp til eller opmærksomhed på resten af familien

- *”Lige i øjeblikket betaler jeg selv for, at min anden søn på 17 år går til psykolog for at få hjælp til det, han har været udsat for, fordi han har været en del af vores familie”*
- *”Hans lillesøster har bestemt også mærket til hans vrede – også fysisk. Og hun har set og hørt hans verbale og fysiske overgreb på mig”*
- *”Vores andre børn er præget af et liv med deres storebror, og vi overvejer i øjeblikket, om vi kan stå inde for, at han bor her (...) Nej, de overvejelser har vi ikke fået hjælp til.”*

Hvad er den største hjælp, forældrene oplevede at få?

- At de igangværende indsatser blev koordineret, og der blev lagt planer, der kunne sikre at både deres barn og de som familie, fik den støtte, de havde brug for
- At de mødte en person i hjælpesystemet, som de følte var oprigtigt interesseret i at hjælpe deres barn/ung – og handlede på det.

Koordination af indsatser

- *”Da vi fik en bevilling til xx-Rusmiddelcenter, da var det første gang i hele vores forløb, at der var nogen, der så alle problematikker på én gang og handlede på dem”*
- *”Det var faktisk først, da han kom på et psykiatrisk botilbud, at jeg mødte nogen, der havde forstand på hele problematikken”*
- *”På et tidspunkt besluttede vores egen læge sig for at påtage sig koordinationsopgaven. Det var ham, der stod i spidsen for den koordinerede indsatsplan”*

Fagpersoner, der gør en forskel

- *"Når man møder nogen, der er menneskelige..."*
- *"Den bedste hjælp var en kontaktperson fra kommunen, der kom 2x pr. uge. Han deltog i behandlingsforløb i rusmiddelcentret, han talte med os [forældrene /red], og han knækkede de vanskeligheder, der var mellem de forskellige fagpersoner."*
- *"Vores søn blev optaget på en ungdomsskole, der havde en grundanerkendende tilgang til ham. De satte ham i centrum og kunne samtidig sætte rammer"*
- *"Vi fik en kontaktperson, der – som den eneste – 'så' vores datter"*
- *"Da min søn blev 18 år og skiftede til voksenafsnittet i kommunen mødte jeg for første gang en god sagsbehandler, der var reelt interesseret i at hjælpe ham"*

SPØRGSMÅL OG DIALOG

Her er noget af dét, vi skal have gjort noget ved:

- Der mangler et blik for det særlige ved at være ung
 - Herunder at de unge ofte har forældre, søskende eller andet netværk, der skal inddrages
- De unge har brug for indsatser fra to (og ofte flere) systemer/søjler – samtidig!!!
 - Søjlerne er placeret i forskellige organisatoriske strukturer (region og kommune) med adskilte økonomier, forskellige fagligheder, forskellige faghierarkier og ikke altid samstemmende vidensidealer.
- Det er helt afgørende for behandlingsresultatet, at indsatserne foregår koordineret
 - Reelt samarbejde er en nødvendighed
- Og at de unge – og deres forældre – bliver mødt ”ordentligt”
 - Hjælpesystemerne skal tilpasses de unges behov – og ikke omvendt

Noget af dét, vi er inspirerede af...

Grundlæggende
Misbrugs-
behandling
Alene

Mellem
Dobbeltdiagnose
Mulig

Avanceret
Dobbeltdiagnose
Udvidet

Fuldt integreret
Dobbeltdiagnose
Integreret

Avanceret
Dobbeltdiagnose
Udvidet

Mellem
Dobbeltdiagnose
Mulig

Grundlæggende
Psykiatrisk
behandling
Alene

Alliancens næste skridt

Alliancen på Folkemødet:

- Fredag d. 14. juni kl. 15.30 i Det Fælles Sundhedstelt

Høring på Christiansborg:

- Onsdag d. 20. november

